

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Utbildnings- och forskningsnämnden för lärarutbildning

Kulturutbud för skolbarn

Caroline Ingmarsson & Marie-Louise Johansson

LAU350

Handledare: Kenneth Helgesson

Examinator: Alf Björnberg

Rapportnummer: HT06-1190-07

Abstrakt

Caroline Ingmarsson och Marie-Louise Johansson: Kulturutbud för skolbarn: en studie som visar hur stort inslag kulturen får i skolan, examensarbete inom lärarutbildningen, Göteborgs Universitet, 2006.

Nyckelord: Kultur, kulturproduktion, kulturombud, kulturutbud och kulturförvaltning.

Syftet med denna studie är att jämföra kulturutbudet för skolbarn i kommuner av olika storlek i Västsverige. Hur gör lärarna ute på fältet för att eleverna ska få ta del av de kulturella inslagen i undervisningen.

Intervjun är baserad på litteraturstudier och kvalitativa intervjuer med rektorer, projektledare och kulturombud.

I resultatet kan man se att kommunens storlek inte har någon direkt betydelse för hur mycket skolorna använder sig av kulturen i undervisningen. Man kan även se att de kommuner som var något större än de andra hade inte alltid den bästa förutsättningen för att kunna erbjuda en kulturell verksamhet till skolorna. De intervjuade trycker mycket på att det skulle ha funnits mer kultur i skolan om ekonomin hade tillåtit detta.

Förord

Vi är två lärarstudenter som har läst Kultur och språk för tidigare åldrar och Natur och matematik i barnens värld. Vi har även båda läst Svenska läs- och skrivinläring för tidigare åldrar. Ämnet vi valt för vårt examensarbete är något vi funderat på under vår utbildning och vi kände intresse för. Kulturens roll i skolans verksamhet var något vi ville följa upp. Vi tycker att ämnet ”kultur i skolan” är något diffust och otydligt. Därför ansåg vi att det kunde vara av intresse att undersöka det närmare.

Under arbetets gång har vi gjort intervjuer och tagit del av tidigare studier i ämnet samt annan, för ämnet, relevant litteratur. Vi valde att dela upp litteraturen mellan oss. Under hela arbetets gång har vi skrivit och arbetat tillsammans och har därför gemensamt ansvar för alla delar av studien.

Vi vill tacka alla som ställt upp för att denna studie skulle kunna bli möjlig. Vi vill även tacka de rektorer och andra berörda personer som har ställt upp på våra intervjuer.

Caroline Ingmarsson & Marie-Louise Johansson

Innehåll

<i>Inledning</i>	5
<i>Syfte och frågeställning</i>	5
Avgränsning	5
<i>Metod och material</i>	6
Urval	6
Genomförande	6
Tillförlitlighet	6
<i>Teoretisk inramning</i>	7
Vad är kultur?	7
<i>Tidigare forskning</i>	7
<i>Undersökningen</i>	10
Kulturutbudet för skolbarn i Göteborgs kommun	10
Kulturutbudet för skolbarn i Sotenäs kommun	14
Kulturutbudet för skolbarn i Lysekils kommun	15
Kulturutbudet för skolbarn i Varbergs kommun	16
Kulturutbudet för skolbarn i Falkenbergs kommun	17
<i>Diskussion</i>	18
Relevans för läraryrket	20
<i>Källförteckning</i>	21

Inledning

Den här uppsatsen handlar om kulturen i skolan och hur mycket skolorna använder sig av kommunernas kulturutbud.

En av anledningarna till att vi har valt att undersöka hur skolan ser på kultur är att det finns väldigt lite dokumenterat om detta. En annan anledning till att vi valde ämnet är att vi båda har stort intresse för kulturens betydelse inom skolverksamheten. Det är ett ämne som vi tycker har en viktig uppgift i skolan.

Det vi vill uppmärksamma med vår undersökning är i vilken utsträckning skolorna tar del av det kulturella utbudet som finns runt dem i samhället. Det finns ändå mycket som skolorna skulle kunna använda sig av vad det gäller kommunernas kulturutbud. Vi tycker oss märka att vi befinner oss i ett samhälle där kulturen får mer och mer utrymme i vardagen, vilket gör det ännu intressantare att se hur skolorna hanterar detta.

Under vår verksamhetsförlagda utbildning har vi uppmärksammat hur lite det egentligen finns av kulturen i skolan. Det står i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet:

Skolan ansvarar för att varje elev efter genomgående grundskola har:

- har en förtrogenhet med centrala delar av vårt svenska, nordiska och västerländska kulturarv”.
- har utvecklat sin förmåga till kreativt skapande och fått ett ökat intresse för att ta del av samhällets kulturutbud. (Lärares handbok, 2002 s.15).

Med tanke på att Göteborg är en stor stad med många olika kulturinstitutioner vill vi se hur skolorna kan få ta del av detta utbud. I Göteborg finns det ett väl fungerande nätverk inom kulturförvaltningen som vänder sig till skolorna i kommunen. På skolorna finns det kulturombud som samarbetar med kultursamordnaren om vilket kulturutbud som kan vara av intresse att ta del av. Vi har därför valt att intervjua kulturombud i Göteborgs stadsdelar. Vi har därefter jämfört Göteborgs upplägg med några mindre kommuner i Västsverige, Varberg, Falkenberg, Lysekil och Sotenäs.

Syfte och frågeställning

Syftet med undersökningen är att jämföra kulturutbudet för skolbarn i kommuner av olika storlek i Västsverige.

- Hur har skolorna organiserat skolbarnens kulturutbud?
- Hur har kommunerna organiserat kulturutbudet för skolbarn och hur mycket av detta utbud använder skolorna av?

Avgränsning

Den kultur vi valt att titta på är sådan kultur som kulturförvaltningen och skolorna anser vara lämpliga för skolans elever att ta del av. Vi har valt att inte ta med litteraturen i vår undersökning då vi anser att det är den del av det kulturella utbudet som skolorna använder sig mest av. Den kultur vi framför allt har valt att titta på är den kulturen som inte är lika självklar i skolans verksamhet.

Metod och material

Undersökningen är baserad på intervjuer och litteraturstudier. Det finns inte så mycket litteratur att tillgå kring ämnet vi har valt. Vi har gjort telefonintervjuer och personliga intervjuer med rektorer, kulturombud och en projektledare. Intervjuerna som genomfördes var halvstrukturerade.

Vi utgick ifrån åtta huvudfrågor (se bilaga 1). Frågorna ställdes liknande till alla rektorer. Däremot ställde vi andra frågor till projektledaren och kulturombuden (se bilaga 2 och 3).

Urval

Personerna som har deltagit i våra intervjuer är rektorer på skolor i fyra västsvenska kommuner, kulturombud på skolor i Göteborg och en projektledare på kulturförvaltningen i Göteborg. Dessa personer är valda utifrån vad deras yrken innebär (rektorer, kulturombud, projektledare) då vi ansåg att dessa personer hade mest inblick i det vårt ämne berör. De rektorer vi valde ut arbetar i följande kommuner: Varberg, Falkenberg, Kungshamn och Lysekil.

Eftersom vi redan var någorlunda bekanta med Göteborgs upplägg genom informationen från Göteborgs stads hemsida valde vi att inte intervju några rektorer i Göteborg. I de övriga kommunerna ansåg vi att informationen skulle vara mer givande om vi intervjuade rektorerna.

Vårt val av kulturombud att intervju gjorde vi från tre olika stadsdelar i Göteborg: Styr-
sö, Centrum och Älvsborg. Det finns olika kulturombud för de olika åldersgrupperna ute på skolorna. Vi valde att intervju de som arbetar mot de lägre åldrarna. Samtliga tillfrågade personer ställde upp på att bli intervjuade.

Genomförande

Intervjuerna med kulturombuden och kommunförvaltningens projektledare genomfördes per telefon och anteckningar fördes. Intervjuerna med rektorerna, genomfördes med en intervjuperson i taget på respektive rektors skola. I Varbergs kommun var upplägget något annorlunda då det visade sig att det var två rektorer som deltog vid intervjun, vilket vi var oförberedda på. Vid dessa intervjuer använde vi bandspelare. Vi var båda närvarande vid varje intervjutillfälle.

Tillförlitlighet

En faktor som kan ha påverkat vårt resultat något är att rektorerna i Varberg var nyanställda i kommunen och hade svag kännedom om det våra frågor behandlade. De påpekade vid ett antal tillfällen under intervjun att de var nyanställda. Vid ett flertal tillfällen refererade de också till sina tidigare rektorsområden.

Detta är en begränsad undersökning och vi har utgått från de svaren som vi har fått av de intervjuade rektorerna. Vi har inte haft någon möjlighet på grund av tidsbegränsningen att kontrollera svaren som rektorerna har gett oss. Samtidigt tror vi att de svarade uppriktigt på frågorna vi ställde.

Teoretisk inramning

Vad är kultur?

Enligt Nationalencyklopedin kommer ordet kultur ifrån det latinska ordet *cultu'r*, vilket betyder bearbetning, odling. Ordet kultur står för många olika fenomen. Man skulle kunna säga att ordet kultur är ett samlingsbegrepp för våra nedärva idéer, värderingar, ideal och attityder.

Utifrån vår frågeställning har vi valt att här använda den definition av ordet kultur som bland annat Jan Thavenius ger, där begreppet kultur avser de kreativa uttrycksformerna, dvs. konst, musik, dans, teater. Detta brukar även benämnas som det estetiska kulturbegreppet (Thavenius, 1999).

En speciell genre inom den estetiska kulturen kallas "barnkultur". Det finns enligt den danske forskaren Flemming Mouritsen tre olika kategorier inom denna kultur. Första kategorin är kultur som framställs *för* barn gjorda av vuxna. Den andra kategorin är den som vuxna framställer *med* barn och den tredje typen av kultur är den som är gjord *av* barn. Denna kultur kallas också för lekkulturen (Thavenius, 1999). Vi har i vår studie valt att se på den kultur som görs *för barnen i skolsammanhang*.

Tidigare forskning

1980 gjordes en kartläggning om vad som görs i Hallands län för att förverkliga de kulturpolitiska målen bland barn. Detta projekt utfördes av Hallands bildningsförbund och länsbiblioteket. Förutom dessa projektansvariga var även Hallands läns landsting, Hallands länsteaterförening, Hembygdsrörelsen, regionmusiken och stiftelsen Hallandsläns museer inblandade i projektet. Även Svenska kommunförbundets länsavdelning deltog i planerna. Projektets syfte var bland annat att:

- Erbjud barnen ett alternativ till det kommersiella kulturutbudet
- Locka till egen aktivitet
- Pröva former för ett praktiskt samarbete inom länet mellan olika kulturinstanser såväl institutioner som de fria bildningsorganisationerna (Fleischer-Lindhe, 1982 s. 3)

Målgruppen för projektet var:

Barn mellan 5-16 år, i första hand de barn som är bosatta på orter med dåligt kulturutbud och dåliga kommunikationer, dvs. glesbygdsområden samt vissa förortsområden.

Sammanfattningsvis visar kartläggningen att det inte i några av Hallands kommuner fanns ett program för kulturfrågor. Detta gällde även för samtliga nämnder med ansvar för barn och ungdomar.

Man betonar vikten av att inom de olika nämnderna ha en gemensam policy för att på så sätt stärka den goda barnkulturen och förhoppningsvis även medvetandegöra kvaliteten i

det som erbjuds barnen. Det betonas även att barnkulturen inte har någon ställning alls i de olika nämnderna, förutom i kulturnämnderna. Vilka dessa övriga nämnder är framgår inte i kartläggningen. Barnkulturfrågorna fick inget stort utrymme vare sig i fritidsverksamheten, skolorna eller barnomsorgen. Det fanns inte heller några pengar avsatta till just kulturinsatser, vilket medförde att intresset för just de frågorna inte fick något stort utrymme i konkurrensen med de andra ämnena. Det framgår inte vilka dessa 'ämnen' är.

Ekonomi betonas som ett av de stora problemen bakom att barnkulturen hamnar i bakgrunden. Det ges exempel på att det är dyrt att köpa in teaterföreställningar, författarbesök eller något annat kulturellt inslag. Även om förskolor, fritidsverksamheter och rektorsområden försökte samarbeta blev det ändå, enligt rapporten, antingen för dyrt eller för mycket jobb rent praktiskt.

Enligt undersökningen är det gemensamt för dem som sysslar med barn och kultur att de vill nå alla barn men inte vet hur de ska gå till väga. De vill också nå lärarna men vet inte hur de ska komma in i skolan.

En annan sak som tas upp är att barnkulturen i de idébundna organisationerna (vilka dessa organisationer är framgår inte) inte får mycket stöd av samhället om man jämför med idrottsrörelsen. Enligt Fleischer-Lindhe ställer kommunerna upp och ordnar med anläggningar, och föräldrar finns med på ett annat sätt just för idrottsaktiviteter.

Kartläggningen går därefter igenom varje konstart för sig. Det visade sig att teater sällan förekom på förskolorna men däremot fanns det att tillgå teatrar från kulturnämndernas utbud. De vände sig oftast till barn mellan 4 och 7 år. Dessa föreställningar fanns att ta del av på biblioteken som erbjöd mellan 1-2 pjäser per termin. Till dessa var efterfrågan på platser stor.

Enligt kartläggningen hade det inte rapporterats att man använde musik i förskolan. Det visade sig vara lite förvånande då det fanns ett billigt studiedagspaket från Rikskonserter "Lek och musik på förskolor". Få hade tagit del av det materialet. I övrigt förekom levande musik för yngre barn i form av musikteaterföreställningar som kulturnämnden erbjöd. Inte heller för de äldre barnen finns det något större utbud av musik i skolan. Det var bara i Halmstad och Falkenberg som man hade som mål att ge eleverna ca en konsert per elev och stadium.

Film i skolan förekommer också men syftet kan variera.

Litteraturen var den typ av barnkultur som det fanns störst utbud av, men eftersom vi valt att exkludera litteraturen i vår egen undersökning redovisar vi inte dessa resultat närmare här.

Konst visade sig vara det område inom barnkultur som det var sämst ställt med. Det ges endast ett exempel från ett daghem i Laholm, där barnen fick besöka en målarateljé. Det förekom ibland på museerna någon konstutställning som kunde intressera barn. Annars sågs det som ovanligt att lärare tog med sig barnen till konstutställningar som kommunerna erbjöd. Lärarna trodde inte att barnen skulle få ut något av det.

I en rapport *Kulturmiljöpedagogik – en kartläggning* (Larsson & Aronsson 2001) kan man läsa om hur de olika museerna i vårt land försöker utveckla program för att ge skolan en

mer effektiv undervisning inom museibygnaden. Syftet med undersökningen var att få en översikt av den skilda kulturmiljöpedagogik som bedrivs i landets museer. Undersökningen är inte heltäckande då den endast omfattar landets läns museer och några statliga museer. Undersökningens resultat grundar sig på enkätsvar. Det görs en konkret framställning av varje museum där man får en uppfattning om vilken verksamhet som bedrivs. Fokus ligger på verksamhetens form, miljöer, målgrupp och målsättning. Åldersgrupperna som det flesta av museerna vänder sig till är förskola till gymnasium och komvux.

För att besökarna ska få den bästa kunskapen om museet är det viktigt att det finns kompetent personal att tillgå. Om det inte finns det blir innehållet kanske inte så meningsfullt för besökarna och på så sätt minskar kanske inspirationen till att samarbeta med museerna. Den personal som är anställd vid museerna är till största delen utbildade arkeologer och etnologer. Arkeologerna har som huvuduppgift att levandegöra förhistoriska och medeltida kulturlandskap, medan etnologerna har en viss preferens för det ”nära förr” som sekelskiftet 1900 kan representera.

Av de läns museer som har medverkat i intervjuerna, bedrivs det någon form av kulturmiljöpedagogisk i de flesta verksamheter. Det är endast ett fåtal museer som av en eller annan anledning inte har någon sådan verksamhet. Pedagogerna som finns ute på de olika läns museerna och som bedriver verksamheten är oftast utbildade arkeologer. Under vissa museer framgår det inte vilken behörighet lärarna i fråga har, utan det står bara museilärare. Varje museiverksamhet jobbar utifrån egna uppställda mål. Ett exempel kan vara att målet är att elever skall lära känna sin huvudstad och dess historia. Just detta mål är uppställt vid Stockholms medeltidsmuseum.

Många av läns museerna erbjuder också fortbildning för lärarna i den mån de vill jobba med kulturmiljöpedagogisk verksamhet i klassrummet.

I en rapport av Lena Aulin-Gråhamn och Carina Sjöholm (2003) tas kulturen i skolan upp. Undersökningen finns även redovisad i *Skolan och den radikala estetiken* (2004). År 2002 gjordes en intervjuundersökning med 22 deltagande. De 22 personerna som deltog jobbar på ett eller annat sätt med kultur i skolan. Flera av de intervjuade talar om sig som bildkonstnär, konstnär, filmare, kulturpedagog, konstpedagog, filmpedagog, musikpedagog eller danspedagog. Av de nämnda pedagogerna kan det finnas pedagoger som har mer eller mindre tydliga yrkesroller. De övriga intervjuade var lärare, lärarutbildare, tjänstemän och politiker.

Några av de frågor som ställdes till intervjupersonerna var: Vad menar du med kultur i skolan? Hur ser kopplingen kultur och lärande ut? Finns det en poäng att integrera de så kallade estetiska ämnena i den övriga undervisningen? Vad menar man är det största hindren i arbetet och hur hanterar man dem som inte vill delta i arbetet för kultur i skolan? Vilka föreställningar finns om ”kultur”, ”estetiska läroprocesser”, ”kultur och lärande” generellt?

De intervjuade säger att de estetiska ämnena i skolan stärker barns självkänsla utifrån deras egna erfarenheter. Genom att man använder sig av varierande arbetsformer, ger man ett större utrymme för att kreativitet och fantasi. Eleverna får även möjlighet att prova fler uttrycksformer. Vill man öka arbetsglädjen och ge alla elever på bästa sätt en bra grund för ett gott liv är det därför viktigt med kulturen i skolan.

Det riktas en viss kritik mot pedagoger, såväl kulturpedagoger som lärare, som inte ser sina elever och tar del av kollegernas kompetenser. Men den största kritiken ute i verksamheten riktas mot den föräldrande kunskapssynen. Gamla traditioner och organisatoriska former och förutsättningar för den ekonomi skolan har att röra sig med styr verksamheten och dess syn på nya inslag. Ute i skolorna finns det fortfarande en tendens att se de estetiska ämnena som mindre värda och inte lika betydelsefulla som kärnämnen.

Ett annat stort problem, enligt en av intervjupersonerna, är att den pedagogiska och den kulturella världen inte har så bra kontakt med varandra. Det som behövs för att ändra på detta är, enligt denna intervjuperson, att det bedrivs gemensamma värdegrundssamtal mellan skolans personal, konstnärer och kulturpedagoger. Detta är något som även de övriga intervjupersonerna påpekar. Behovet av samtal och kulturmöten är något som de diskuterar kring.

Sedan finns det även de som tycker att man kanske inte ska blanda in personer som inte har utbildning inom den pedagogiska verksamheten.

Kulturen i skolan handlar mycket om hur undervisningen gestaltas och detta skiljer sig åt både mellan olika skolor, men också mellan de olika årskurserna. Genom att integrera de estetiska ämnena i kärnämnen har man större möjlighet att erbjuda kultur till alla elever oberoende av skola och årskurs.

En viktig och positiv del av att använda sig av kulturen i skolan är enligt rapporten att pedagogerna kan se barnen utifrån ett annat perspektiv. Det bidrar på så sätt till att man ger barnen en mer rättvis bedömning och att man utifrån det kan hjälpa dem att utvecklas i rätt riktning. I intervjuerna talas det mycket om hur viktigt det är att det finns en kommunikation mellan barn och vuxna och mellan barn och barn.

Slutsatsen i denna undersökning är att estetiska ämnen behövs i verksamheten för att man skall kunna se den utveckling hos barnen som man inte ser genom de ”vanliga” ämnen. De intervjuade betonar även att barn är olika och det därför måste finnas fler sätt än bara genom kärnämnen att kunna visa vad man kan. Genom att ta det bästa av varje yrkesgrupp och få ett samspel mellan dem och deras erfarenheter, kan man utveckla kulturinslagen i skolan och kanske få dem till en naturlig del i den dagliga verksamheten.

Undersökningen

Kulturutbudet för skolbarn i Göteborgs kommun

I Göteborgs stad bor det drygt 481 000 invånare. Göteborgs stad består av 21 stadsdelar.

Kulturförvaltningen i Göteborgs verksamhet

I denna del kommer vi att göra en beskrivning av de största verksamheterna som kulturförvaltningen ansvarar för. Genom att lyfta fram detta vill vi att läsarna ska få en lite bild av vilket utbud som finns i Göteborgs stad. Kulturförvaltningen ansvarar även för kulturen i förskolan (Kulf) och kulturen i skolan (Kulis) som vi tar upp mer om i nästa avsnitt. Genom Kulf och Kulis försöker man att skaffa ett bra samarbete mellan skolan och kulturförvaltningen. Denna och följande information är hämtat ifrån Göteborgs kulturförvaltnings hemsida (2006-12-05).

Kulturförvaltningens ansvarar för ett antal olika institutioner i Göteborg. De olika verksamheterna som kulturförvaltningen driver är: Göteborgs konstmuseum, Röhsska museet, Sjöfartsmuseet och Akvariet, Göteborgs stadsmuseum, Göteborgs konsthall, Stadsbiblioteket, Pustervik, Speldags, Sommarunderhållningen och Göteborgs Dans & Teater Festival. Så många som möjligt ska kunna ta del av den kulturella verksamheten.

Kulturpunkten

Kulturförvaltningen har gjort en satsning på Kulturpunkten. Kulturpunkten är en informationsdisk där man informerar om Göteborgs Stads kulturförvaltnings verksamhet, men även om det övriga kulturlivet i Göteborg. De som jobbar vid disken har huvudsakligen sina arbetsplatser på museerna, biblioteket eller Pustervik, och de berättar gärna om allt som äger rum på deras olika institutioner. Deras viktigaste budskap är att de ska försöka hålla sig informerade om stadens fria kulturliv så att de sedan kan tipsa om bra föreställningar, utställningar och andra evenemang.

Stadsbiblioteket

Den största kulturinstitutionen i Göteborg är stadsbiblioteket. Utbudet på stadsbiblioteket är mycket stort, där erbjuds bland annat böcker, videofilmer, utställningar, musik och ibland även föreläsningar.

Röhsska museet

Röhsska museet är ett museum för design- och konsthantverk. Museet är det enda i Sverige som har detta tema. Röhsska byggdes 1961.

Göteborgs stadsmuseum

Stadsmuseet ligger beläget i Ostindiska kompaniets hus från 1700-talet. Museet har en utställningsyta på ca 4000 m². Utställningar som sätts upp på stadsmuseet handlar oftast om västsvensk historia. Mycket av det som finns i lokalerna handlar även om Ostindiska kompaniet med dess världsvida handel. Det finns även fasta utställningar på Göteborgs Stadsmuseum.

Sjöfartsmuseet

Samlingarna som finns på Sjöfartsmuseet ger en bild av sjöfartshistorien under 400 år. Utställningarna ger en bild av bl a handelssjöfart, fiskenäring och varvsindustri. Man kan få uppleva livet ombord på ett stort segelfartyg och även hur man arbetar på en fiskebåt.

Konstmuseet

Göteborgs konstmuseum som har samlingar från 1500-talet fram tills idag. Museet är ägare av de främsta samlingarna nordisk konst från sekelskiftet till idag. Det finns även internationell konst, både äldre och nutida.

Göteborgs Konsthall

På Göteborgs konsthall kan man titta på utställningar med nationell och internationell samtidskonst och läsa konstitidskrifter.

Pustervik

Pustervik är en scen med en helt egen profil. Här presenteras ett urval av Göteborgs fria teatergruppers produktioner. Det visas kring femtio olika uppsättningar per spelår. Några

återkommande tillställningar är Teater Halland, Göteborg Film Festival och Nya Utomjordiskas produktioner.

I Göteborg finns även följande kulturinstitutioner

Följande information är hämtad från respektive verksamhets hemsida.

Konserthuset

Konserthuset har funnits sedan 1935 och har sedan dess varit ett världsberömt hus. Här kan man se konserter i många olika uppsättningar. Konserthuset har ett samarbete med Göteborgs skolor. Det kostar 30 kr per/elev och lärarna går gratis när de ska lyssna på en skolkonsert.

Göteborgsoperan

Göteborgsoperans huvuduppgift är att ge alla invånare i regionen tillgång till opera, dans och musikal. För att nå ut till så många människor som möjligt har operan en bred repertoar att presentera. De arbetar också utifrån att skapa ett oväntat möte mellan kulturen, åldrar och intressen. Det övergripande målet med verksamheten är att stärka, utveckla den regionala musikteaterverksamheten.

Backateatern

Backateatern största uppgift är att spela teater för barn och unga men det finns ingen speciell åldersgräns på vilka som får gå eller inte utan alla är välkomna. Deras största publikgrupp är elevgrupper.

Folkteatern

Folkteatern har tre olika scener och ett stort utbud. På en av scenerna som heter En trappa ner finns det möjlighet att gå och titta på teater för de yngre och äldre barnen. Pjäserna som spelas är ibland dramatiseringar av barnböcker, men det spelas även nyskrivna pjäser. Den främsta publiken är barn i förskoleåldern men alla barn är välkomna.

Enheten för barn- och ungdomskultur

Vid Göteborgs kulturförvaltning finns det en enhet för barn- och ungdomskultur som ansvarar för ledningen och samordning av de 21 stadsdelarna där Kulf, Kulis och kulturskolorna ingår. På avdelningen finns det tre konsulenter som ansvarar för att främja dans, bildkonst och arkitektur. Deras viktigaste uppgift är att föra fram vilken viktig del de konstnärliga uttrycksformerna har barn och ungas utveckling, vidare att i skolutvecklingen skapa möten, och se till att det finns bra kontakt mellan kulturombuden och producenter inom både institutioner och det fria kulturlivet. Kulturförvaltningen har också i uppgift att stödja de olika stadsdelarna i deras arbete genom att erbjuda dem ledning, samordning, erfarenhetsutbyte, fortbildning och utveckling. I nätverket för barn- och ungdomskultur finns det i Göteborg ca 1000 kulturombud i förskolor, grundskolor, kulturskolor och gymnasieskolor. Kulturombuden är utsedda av sin enhetschef eller rektor och har i uppgift att sprida information och ta upp kulturfrågor på dagordningen vid personalmöten och på möten med föräldrarna.

Stadsdelarnas uppgift är att utse samordnare för Kulf och Kulis. De har sedan sina egna organisationer där målet är att alla ska få ta del av det kulturella utbudet. Det finns även en stor variation mellan de olika stadsdelarna beroende på hur förankrat det är i varje stadsdel och hur tydligt uppdraget är för samordnaren. Det som är avgörande för hur ett levande

nätverk kan byggas upp är hur aktiv stadsdelen är. Resursfördelningen ligger hos varje stadsdelsnämnd och därför är förutsättningarna väldigt olika beroende på stadsdelar.

För att man ska få en fördjupad kunskap och för att kunna göra speciella satsningar har det bildats åtta Ämnesråd på kulturförvaltningen. Dessa åtta *ämnesråd* är: teater, språk, musik, kulturarv, film, dans, bild och arkitektur. Varje ämnesområde har till uppgift att driva arbetet framåt så att nytänkande och erfarenhetsutbyte får en djupare förståelse inom ämnet. De har också till uppgift att arbeta fram program med hög konstnärlig kvalitet tillsammans med producenterna.

Kulf och Kulis

Kulf är en organisation inom kulturförvaltningen som bildades 1976. Organisationen, som står för Kultur i förskolan, fungerar som ett konstkulturellt nätverk inom förskolan i Göteborg. Utifrån den kulturpolitiska debatten, bildades 1974 mål för den statliga kulturpolitiken där barnen lyfts fram som en prioriterad målgrupp. Man kan sammanfatta dessa mål för barn och ungdomar i bildning, socialisering och skapande fantasi.

Kulis är även denna en organisation på kulturförvaltningen som infördes 1998 i Göteborg och är ett nätverk för den konstkulturella verksamheten i grundskolan. Kulis står för kultur i skolan.

Organisation ser till att det finns ett samarbete mellan kultur och skolan och att detta ska vara tydligt i verksamheten. Det är viktigt att konst och kultur blir ett komplement i undervisningen där man gör det erfarenhetsbaserade lärandet lika betydelsefullt som den teoretiska delen av undervisningen. Genom att införa kulturen i undervisningen i skolan och förskolan har man möjlighet att nå fler elever.

Några målsättningar som Kulf och Kulis har satt upp är att:

- Verka kulturpolitiskt för en större satsning på konst och kultur bland barn och ungdom.
- Ge kulturella upplevelser som alternativ till masskulturen.
- Verka för god och rättvisa förutsättningar för kulturarbete inom alla skolformer i Göteborg.
- Stärka nätverket för kunskap och ökat erfarenhetsutbyte.

I varje stadsdel finns en egen organisation, initierad av kultursamordnare. Tanken med detta är att alla skolor ska få informationen om budskapet och utbudet. De lokala kulturombudens uppgifter varierar mellan stadsdelarna beroende på i vilken utsträckning de behövs. Vilken resursfördelning som görs vilar på respektive stadsdelsnämnd.

Några av samordnarens ansvar och uppgifter:

- Värna barn och ungas rätt att delta i kulturlivet samt främja barns och ungas möjlighet att använda konst och kultur som uttrycksform.
- Föra en kulturpolitisk debatt genom att hålla diskussionen levande: inom verksamheten, med andra verksamheter, med föräldrar, kollegor, chefer och politiker.
- Leda arbetet och ha regelbundna möten inom verksamhetsområdet i stadsdelen, samt tillse att förskolor och skolor i alternativ regi ges möjlighet att delta.

Kulturterminen

På kulturterminens hemsida kan man läsa om att Göteborg har gjort en tydlig satsning för att ge barn och unga möjligheten att utöva kultur själva och att de utvecklas i en mångfald av kulturformer. Det är även viktigt att barn och ungdomar får tillgång till sin tids uttrycksformer. Det finns en avdelning för barn- och ungdomskultur som samordnar den verksamhet som kulturombuden i skolorna bedriver. På hemsidan finns det åtta länkar vilka är: Bild & konst, Arkitektur, Film & Media, Museielektioner, Språk & litteratur, Dans & Rörelse, Musik & Sång och Teater & Drama. Länkarna ger information om vilken åldersgrupp, ämne och antal tillfällen man kan ta del av föreställningarna som finns tillgängliga. (2007-01-04)

Kulturförvaltningens upplägg i Göteborg

Projektledaren som vi intervjuade berättar att de på kulturförvaltningen fungerar som ett nätverk mellan kultur och skolor i Göteborg. Deras uppgift är att förmedla information om de olika utbudena och även informera om hur man kan arbeta för att få in kulturella organ i skolans undervisning. Det är projektledaren som har kontakt med kultursamordnarna som i sin tur har ett samarbete med kulturombuden ute på skolorna. Sedan har stadsdelsnämnden satt upp ett mål om att varje elev ska få ett bio-, musei- och teaterbesök per läsår. Det är upp till kultursamordnaren och kulturombuden att komma fram till vad de vill ta del av från Göteborgs kulturutbud, vilket då kan bidra till att man tar del av olika saker i de olika stadsdelarna. Skolorna kan även få erbjudanden från fristående grupper, och även du är det upp till kulturombuden att bedöma om det är något de ska ta del av.

Enligt kulturombuden som vi intervjuade använder de sig mycket av kulturen på deras respektive skola. De gav exempel på de utbud som de oftast använde sig av, vilket var sådant som teatrar, museer och konserter. De berättade om de mål som stadsdelsnämnderna har satt upp, vilket de går efter för att varje elev ska få ta del av kulturutbudet. Centrums kulturombud säger inte att det är just dessa tre utbud som ska tas del av utan att varje elev ska få ett kulturellt utbud varje läsår som motsvarar 70 kronor. Informationen om de olika kulturutbudena i Göteborg får de genom mail och post. De får även information via den Kulisansvarige i respektive stadsdel. De har även regelbundna möten med andra kulturombud. De som är kulturombud har ingen speciell avsatt tid för uppgiften som kulturombud, utan har det som en del i sin tjänst.

Det verkar som att de i Göteborg är ett väl utarbetat system där projektledarna, kultursamordnarna och kulturombuden arbetar efter samma mål och struktur.

Kulturutbudet för skolbarn i Sotenäs kommun

I Sotenäs kommun bor det ca 9300 invånare. På Sotenäs kommuns hemsida kan man läsa om kultur- och fritidsnämnden och dess uppgifter. Det är enligt denna sida utbildningsnämnden som ansvarar för kultur- och fritidsverksamheten i kommunen. Dess målsättning är att ge goda förutsättningar för ett rikt och varierande kultur- och fritidsutbud. Kultursamordnare som ansvarar för denna skola sitter i kommunhuset på kulturförvaltningen, och under denna person finns det sedan ett kulturombud för de tidigare åldrarna och ett för de äldre. Kulturombudet finns ute på skolan. Vi vet inte hur upplägget är på de övriga skolorna i kommunen vad det gäller samordnare och ombud. På Sotenäs hemsida kan man hitta en kulturguide som berättar utbudet under det följande året. Det finns ingen information på

sidan som vänder sig direkt till skolorna i kommunen så som man kunde se på Göteborgs kulturförvaltnings hemsida.

Sotenäs kulturinstitutioner:

Bibliotek

I Kungshamn kan man finna ett bibliotek som är kommunens enda, om man bortser från de mindre biblioteken som finns på det olika skolorna i kommunen.

Folkets Hus

I Folkets hus finns möjligheten att få ta del av det kulturella inom dans, musik och teater.

Töllar ö seiel

Detta är en förening som erbjuder marin kultur. Marin kultur innebär att man får möjligheten att åka med föreningens fiskebåt ut på havet under en dag. Man kan även få lära sig göra egna hummertinor.

Skola C är en årskurs 3-6-skola i Sotenäs kommun med ca 150 elever. Den manliga rektorn i medelåldern som deltog vid intervjutillfället hade lång erfarenhet av sitt rektorsområde. Enligt honom försökte skolan använda sig av kommunens kulturutbud så mycket som det var möjligt men samtidigt säger han att det inte finns någon större kulturverksamhet i skolan. Han berättade att det finns en kultursamordnare i kommunen som har kontakt med kulturombudet på skolan. Samordnaren finns på kultur och fritidsnämnden. Det är bland annat genom samordnaren som skolan får information om vilket kulturellt utbud det finns förskolbarnen i kommunen. Skolan får även information från utbudskatalogen, en katalog som kommer ut i början på höstterminen och innehåller det utbud som finns att tillgå för skolorna. Sedan är det upp till samordnaren och kulturombudet att avgöra vad som kan vara av intresse att låta eleverna ta del av. I en sådan liten kommun som Sotenäs försöker man ändå ta till vara på de erbjudanden kommunen tillhanda håller. Enligt rektorn försöker man utnyttja det så mycket som möjligt. De ser även positivt på samarbete med andra kommuner vad det gäller kulturproduktion för skolbarn, men då det även är en ekonomisk fråga är detta inte alltid möjligt.

Kulturen som fristående ämne har ingen egen budget, utan de pengarna tar man direkt från läromedelspengarna. Även om det inte finns någon specifik plan för hur mycket varje elev ska få av det kulturella utbudet finns det en tradition att varje stadium ska få något varje år.

Kulturutbudet för skolbarn i Lysekils kommun

I Lysekils kommun bor det ca 14 600 invånare. På kommunens hemsida kan man läsa att Lysekils kommun vill erbjuda både mångfald och bredd i sin verksamhet. På hemsidan kan man hitta länkar till olika aktuella program. Det finns en utbudskatalog att tillgå på hemsidan. Den vänder sig till barn och unga både i skolan och utanför. I kommunen finns det Folkets Hus där man kan se olika kulturtillställningar. Upplägget i Lysekil består av en kultursamordnare som tar hand om alla utbud och som i sin tur tar kontakt med kulturombudet, och denne tar sedan upp det med personalen i skolan. Inte heller här kunde vi se det tydliga upplägg som finns i Göteborg vad gäller kulturutbudet för skolbarn.

Lysekils kulturinstitutioner:

Bibliotek

I Lysekil kommun finns det tre bibliotek, Stadsbiblioteket, Brastad bibliotek och Skaftö bibliotek.

Konsthall

Konsthallens huvuduppgift är att förmedla konst och sprida konst intresset till sina besökare. Den drivs av Lysekils konstförening. Konsthallen har ett ganska stort utbud, ca 15 utställningar per år.

Bohusläns teater

Bohusläns teater produktioner riktar sig till vuxna och unga. Det man kan se under ett besök hos dem kan vara dans, teater och musikarrangemang.

Bohusläns museum

På Bohusläns museum finns tre musiepedagoger att tillgå. Deras ämnesinriktningar är biologi, konst, kulturhistoria och marinbiologi. Det finns även ett skolprogram att tillgå på deras hemsida.

Skola D är en årskurs 3-6-skola i Lysekils kommun med ca 140 elever. Rektorn vi intervjuade vid detta tillfälle var en man i medelåldern, och även han har lång erfarenhet inom sitt rektorsområde. Den skolan han arbetar på använder sig, enligt honom, till stor del av kommunens kulturutbud. Mycket på grund av att det mesta, enligt rektorn, är gratis för skolbarnen. Bland annat fanns det ett samarbete mellan kulturskolan och skolan han arbetar på. Det finns även ett samarbete med Havets hus som är ett havsakvarium i kommunen där elever i årskurs 5 och 9 har en egen utbildningsdag då de får ta del av kommunens kulturarv. Ett samarbete mellan Bohusläns teater och Bohusläns museum finns också. Han ger även förslag på sådant som skolbio, teatrar, dans osv. För de aktiviteter som inte är gratis tas pengarna från skolans egen budget.

Det finns på denna skola en kulturplan för hur mycket kultur varje elev ska få tillgång till under läsåret. Utbudet beror lite på vad det har varit tidigare år, man försöker att hela tiden bredda utbudet så att man ska få in så många olika aktiviteter som möjligt. Bland annat åker årskurs 6 till Göteborg varje år och besöker någon kulturinstitution. Det kan då vara sådant som Sjöfartsmuseet och Naturhistoriska museet.

Kulturutbudet för skolbarn i Varbergs kommun

Varbergs kommun har ca 54 800 invånare. På dess hemsida kan man läsa att det är kultur- och fritidsnämnden som ansvarar för det kommunala kultur- och fritidsutbudet i Varberg. Förvaltningens uppgift är framför allt att verkställa de av nämnden fattade besluten. Att döma av rektorernas intervjuer finns det inte någon kultursamordnare i kommunen. Men däremot finns det kulturombud ute på skolan. Inte heller här finns det tydliga upplägg som finns i Göteborg då det gäller kulturutbudet för skolbarn.

Varbergs kulturinstitutioner

Bibliotek

Det finns ett huvudbibliotek, ett campusbibliotek och en bokbuss. Utöver detta finns det i kommunen sex mindre bibliotek att tillgå.

Länsmuseet

I Varberg finns det ett Länsmuseum, denna verksamhet har ett utbud som vänder sig till alla åldersgrupper i skolan, från förskolan till gymnasiet. Dess mål är att förmedla sammanhang och insikter om livsvillkoren i Halland.

Teater Halland

I Varberg finns det en teater som vänder sig till både allmänheten och skolorna. På teater finns det skolteatersamordnare som man kan kontakta för att ta reda på utbudet för skolbarn.

Kultur Dag och Natt

Kultur dag och natt är en årlig kulturfest för allmänheten.

Konsthallen/Hammagasin

Konsthallen arrangerar ett antal utställningar per år. Den är ett centrum för kreativt skapande konst, konsthantverk och utställningar.

Skola A är en F-9 skola i Varbergs kommun med ca 500 elever. Vi har intervjuat två rektorer, en man och en kvinna, båda i medelåldern. Båda var helt nya inom detta rektorsområde. Det utbud man använde sig mest av på denna skola var skolbio. Det var vad de kunde komma på just då. Den organisationen som anordnade skolbion var något som heter skolbiokommittén. Det finns ombud på varje skola som har hand om just skolbioverksamheten. Det framgår inte om det är kulturombuden som har hand om skolbion eller vem det är som ansvarar för denna verksamhet. Det finns i alla fall kulturombud på skolan, och det är genom dem som skolan får information om det kulturella utbudet i kommunen. De berättar även att det kommer mail och post direkt till dem som de sedan skickar vidare till de olika arbetslagen. Det blir därför lärarna själva som bestämmer vad de vill ta del av utifrån ekonomi och intresse.

Det finns ingen specifik plan för hur mycket kultur det ska finnas att tillgå, utan man ser till det som erbjuds och vad som kan vara av intresse för skolan och eleverna enligt rektorerna. Varje arbetslag har en viss summa pengar att använda sig av. Sedan kan man även ta av läromedelsbudgeten om det skulle behövas. Det finns en tradition att 9:orna åker iväg på något, vilket denna termin var att gå på musikal på Göteborgsoperan. För övrigt fanns det inget direkt samarbete med andra kommuner. Skolan fick information från Region Halland och Teater Halland, men det var inget som de direkt använde sig av.

Kulturutbudet för skolbarn i Falkenbergs kommun

Falkenbergs kommun har ca 40 000 invånare. På Falkenbergs hemsida kan man finna att det är Kultur- och fritidsförvaltningen som ansvarar för bland annat bibliotek, museum,

offentlig konst, fritidsgårdar, föreningsbidrag, fritidsverksamhet och idrottsanläggningar. I Falkenbergs kommun finns det inte någon kultursamordnare eller kulturombud på skolan. Det går inte att hitta något lika tydligt upplägg som man kunde finna på Göteborgs kulturförvaltnings hemsida.

Falkenbergs kulturinstitutioner

Bibliotek

I Falkenberg finns det ett huvudbibliotek och en bokbuss. Utöver detta finns det sex mindre bibliotek i kommunen.

Falkenbergs museum

Falkenbergs museum vänder sig till allmänheten i olika pedagogiska genomtänkta aktiviteter. Det finns även ett speciellt skolprogram på dess hemsida där man kan se vad för utbud som finns att tillgå.

Skola B är en F-5 skola i Falkenbergs kommun med ca 150 elever. Vid intervjutillfället deltog en manlig rektor i medelåldern. Han hade några års erfarenhet inom sitt rektorsområde. På denna skola använder man sig enligt egen utsago mycket av det kommunen har att erbjuda vad det gäller kultur. Det finns ett samarbete mellan skolan och kulturskolan i kommunen. Det innebär att skolan har tillgång till både dramapedagog och bildpedagog under vissa perioder. Sedan har man även skolbioverksamheten som riktar sig till skolbarn i alla åldrar. Även här finns det en skolbiokommitté som har hand om utbudet i skolbion. Samordnaren av den kommittén finns på kultur- och fritidsförvaltningen.

Det är lärarna som själva väljer vad de vill ta del av. Med tanke på att skolan efterfrågar mer kultur väljer man för det mesta att ta del av allt som erbjuds, så länge det inte överstiger den ekonomiska budgeten.

Det finns ingen plan för hur mycket kultur eleverna ska få utan man försöker ta del av så mycket som möjligt. Det verkar dock inte finnas någon enskild budget för just kulturella ändamål.

Det finns inget direkt samarbete mellan skolan och andra kommuner. Skolan får information från bland annat Varbergs kommun och Halmstads kommun sedan är det upp till arbetslagen och ekonomin om skolan vill ta del av deras utbud.

Diskussion

Vi kan i denna undersökning se att det finns få skillnader mellan de kommunerna som har deltagit. Enligt de personer vi intervjuat tar skolorna i de olika kommunerna till sig allt som erbjuds för att ge eleverna ett så givande kulturutbud som möjligt. I vilken utsträckning skolorna kan ta till sig kulturutbudet har främst att göra med skolornas ekonomi.

Om man ska göra en jämförelse mellan de kommuner som har medverkat i vår studie med utgångspunkt från Göteborg med sitt berikande utbud, tycker vi att de övriga kommunerna

verkar ha ett bra kulturutbud för sina elever utifrån deras förutsättningar. Beroende på vilka kulturinstitutioner som finns att tillgå i respektive kommun och i vilken utsträckning skolorna är intresserade att ta del av utbudet gör kommunerna goda försök att ge eleverna givande kulturverksamhet under deras skolår. Denna slutsats drar vi från svaren som vi fick vid intervjuerna med rektorerna.

Vad gäller vilka som ansvarar för att eleverna ska få ta del av kultur i skolan, är det många inblandade som spelar en stor roll för att det ska bli möjligt. Om man åter igen tittar på Göteborgs upplägg kring kultur i skolan, finns det ett mycket utarbetat och fungerande nätverk.

I vissa av de övriga kommunerna finns det också nätverk som har liknande funktion som kulturnätverket i Göteborg. Men utifrån rektorernas svar får vi uppfattningen att det inte är lika utarbetat som i Göteborg. Vi har en viss förståelse för detta beroende på kommunernas storlek och deras kulturutbud. Lysekil och Sotenäs är de kommuner som verkar ha anammat Göteborgs upplägg mest och även de ger en god bild av ett fungerande nätverk. Medan det beträffande Falkenberg och Varberg är mycket mer osäkert om deras nätverk i själva verket fungerar eller om det ens finns något. Det finns dock alltid någon sektor inom kulturförvaltningen som ansvarar för att skolorna ska kunna ta del av kommunens kulturutbud även i dessa kommuner.

Det som är mest glädjande är att alla rektorer och kulturombud som vi intervjuade ser positivt eller mycket positivt på kulturens inslag i skolans verksamhet. Det är också väldigt positivt att se att de mindre kommunerna har ett så pass stort utbud som de ändå har, och att de arbetar för att få in ännu mera kultur i skolan. Det som är lite förvånande är att de kommuner som ändå är relativt stora, Varberg och Falkenberg, inte har ett bättre samarbete med skolorna.

Vi vill dock betona att vi bara har ett antal personers egna utsagor om detta att utgå ifrån. Vi har inte haft möjlighet att närmare kontrollera hur kulturutbudet för skolbarn fungerar i praktiken på respektive skolor, varken i Göteborg eller i de övriga kommunerna.

Sammanfattningsvis verkar alla som deltagit i vår studie medvetna om kulturens roll i skolan. Alla skulle även vilja införa mer av kulturell verksamhet som finns att tillgå i omgivningen. Frågan är då varför skolorna inte använder sig mer av kommunernas erbjudanden? De flesta rektorerna säger att det är ekonomin som sätter gränsen för hur mycket kultur skolbarnen kan få. Men om det nu bara är ekonomin som avgör detta borde de väl kunna söka bidrag eller ta upp det till en diskussion med arbetslagen och skolledningen? Vi tror att det har att göra med inställningen till kulturen. Det finns vad vi har kunnat se, en syn på kultur i skolan som inte riktigt stämmer överrens med den positiva synen som de intervjuade rektorerna visar. De flesta ute på fältet verkar vara medvetna om att kultur i skolan kan vara något bra och utvecklande men samtidigt verkar det inte hända så mycket mera. Det verkar på rektorerna att de vill försöka få fram kulturen och dess kapacitet till att göra inverkan på eleverna. Men denna positiva inställning motsägs dock av den faktorn att de inte händer så mycket nytt då det gäller kultur i skolan.

Vi drar slutsatsen av vår undersökning att det finns så mycket annat som ses som viktigare än kulturen ute i dagens skola t. ex alla kärnämnen. Men samtidigt visar ju rektorerna på att kulturen har stor betydelse och att man kan väva in den i de övriga ämnena.

Det verkar då vara något svårare att i praktiken utöva detta, vilket då leder till att dagens elever inte får med sig så mycket av den kulturella verksamheten, som även Jan Thavenius (2004) diskuterar i *Skolan och de kulturella förändringarna*. Han påpekar bland annat vikten att kulturen i skolan lyfts fram och får en större roll i verksamheten. Han betonar även vikten av att elevernas eget skapande får ett större utrymme i skolan och på så sätt försöka få in mer fantasi, kreativitet och estetisk gestaltning i alla skolans ämnen. Genom att låta skolbarnen få ta del av kulturutbudet i kommunerna kan man kanske bidra till att öka barnens eget skapande vilket i sin tur kan leda till att man får in mer fantasi och kreativitet i skolans ämnen, vilket i sin tur kan leda till att man börjar använda sig av kulturen i de övriga ämnena.

Det som har framstått som en viktig del i arbetet med kultur i skolan är just pedagogernas inställning och intresse. Kulturen måste börja ses som något som kan berika elevernas undervisning och få dem att känna intresse för nya saker i skolan. Kultur i olika former kan ge skolans verksamhet ett rikare innehåll och kanske underlätta för eleverna att känna nyfikenhet inför nya ämnen. Får kulturen en högre ställning i skolan kanske det blir lättare för kommunen att avsätta pengar till kulturella ändamål. Det hade även blivit lättare för pedagogerna att samarbeta om kultur i skolan blir något mer etablerat och setts som något liknade för all personal på skolan. I rapporten "Vad sägs om kultur i skolan" tas detta fenomen upp: hur viktigt det är att personalen på skolorna ser varandra som kompetenta yrkestillgångar. All berörd personal måste ha viljan att samarbeta för att kulturen i skolan ska få ett större utrymme i verksamheten.

Det känns som att den viktigaste påverkande faktorn för vilken betydelse kulturen får i skolan är synen på kultur hos personalen, men även i vilken utsträckning kommunerna är intresserade att bidra ekonomiskt för att kulturen i skolan ska få en så betydande roll som möjligt, är en avgörande faktor.

Relevans för läraryrket

Med vår undersökning vill vi lyfta fram hur viktigt det är för alla pedagoger, de ute på fältet och de nyexaminerade, att ta till vara på det som finns runt om i samhället av det kulturella utbudet och väver in detta i verksamheten. De som kan åstadkomma en förändring är pedagogerna och rektorerna ute i skolorna. Det vi har sett utifrån resultatet är att de måste finnas en vilja och en drivkraft från personalen i skolan för att detta ska lyckas.

Något som vi kommer att ta med oss ifrån vår undersökning är att det krävs ett gott samarbete mellan skolorna och kommunerna för att kultur i skolan ska bli möjlig. Man kan inte lägga allt ansvar på en av instanserna, utan alla måste vara delaktiga. Denna undersökning är ett sätt att synliggöra kulturens ställning i skolan och göra omgivningen medveten om hur det ser ut i skolan inom detta ämne. Kanske kan undersökningens resultat leda till ett öppnare och positivare synsätt vad gäller kulturens funktion i skolan.

Eftersom vår undersökning är begränsad både tidsmässigt och storleksmässigt har vi valt att intervjua personer som vi tror kan svara på de frågor vår undersökning behandlar, vilket gör att vi i undersökningen har fått fram de svar som vi fått fram.

Källförteckning

Muntliga källor

Intervju med kulturombud i Göteborgs stad (06-11-21).

Intervju med projektledare på kulturförvaltningen i Göteborg (06-11-21).

Intervjuer rektorer i Varberg, Falkenberg, (06-12-06) Sotenäs (06-12-07) & Lysekil (06-12-08).

Inspelningarna finns hos författarna.

Litteratur

Andersson, Bengt (1967). *Kultur i teori och praktik*. Luleå

Aulin-Gråhamn, Lena (2003). *Kunskap och kompetens för "Kultur i skolan"*. Malmö: Repo-centralen, Malmö högskola.

Aulin-Gråhamn, Lena & Sjöholm, Carina (2003). *Vad sägs om "Kultur i skolan"*. Malmö: Malmö högskola.

Aulin-Gråhamn, Lena, Persson, Magnus & Thavenius, Jan (2004). *Skolan och den radikala estetiken*. Lund: Studentlitteratur.

Fleischer-Lindhe, Kathinka (1982). *Barnkultur i Halland: vad görs i Hallands län för att förverkliga de kulturpolitiska målen bland barn?* Halmstad

Johansson, Bo & Svedner Per Olov (2004). *Examensarbetet i lärarutbildningen, undersökningsmetoder och språklig utformning*. Uppsala

Larsson, Olle & Aronsson Peter (2001). *Kulturmiljöpedagogik – en kartläggning*. Centrum för kulturforskning Växjö universitet.

Läraryrket, (2002). *Lärarens handbok*. Solna

Thavenius, Jan (1999). *De många kulturbegreppen* i Andersson, Lars Gustaf, Persson, Magnus (red). *Skolan och de kulturella förändringarna*. (s.81-100) Lund: Studentlitteratur.

Elektroniska källor

Backateaterns hemsida: <http://www.stadsteatern.goteborg.se/backateater/> (06-12-20)

Bohusläns museum: <http://www.bohusmus.se/bohusmus/wwwbohusmus/> (07-01-02)

Bohusläns museum, kulturutbud för skolbarn:
<http://www.bohusmus.se/bohusmus/wwwbohusmus/start.htm> (07-01-02)

Bohusläns teater: <http://www.vstd.se/> (07-01-02)

Falkenbergs hemsida: <http://www.falkenberg.se/2.1f78b68f7f7a59abb7fff24.html> (07-01-02)

Falkenbergs biblioteks hemsida:

<http://www.falkenberg.se/kommunalservice/bibliotek.4.1f78b68fb4fdb575b7fff6090.html> (07-01-02)

Falkenbergs kultur och fritids hemsida:

<http://www.falkenberg.se/organisation/kulturochfritid.4.1f78b68f7f7a59abb7fff441.html> (07-01-02)

Folkteaterns hemsida: <http://www.folkteatern.se/> (06-12-20)

Göteborgs centrums hemsida: <http://www.centrum.goteborg.se/> (06-12-27)

Göteborgs Konsthalls hemsida:

<http://www.konsthallen.goteborg.se/prod/kultur/konsthallen/dalis2.nsf/vyPublicerade/1FB497BD1FD7FD50C1256F88003B93BE?OpenDocument> (06-12-20)

Göteborgsoperans hemsida: <http://www.opera.se/item.aspx?id=6> (06-12-20)

Göteborgs stadsmuseums hemsida:

<http://www.stadsmuseum.goteborg.se/prod/kultur/stadsmuseum/dalis2.nsf/vyPublicerade/3ED63A895B05C84BC1256DB7003269F4?OpenDocument> (06-12-20)

Havets Hus i Lysekil: <http://www.havetshus.se/> (07-01-02)

Konserthusets hemsida i Göteborg: <http://www.gso.se/> (06-12-20)

Konstmuseets hemsida i Göteborg: <http://www.konstmuseum.goteborg.se> (06-12-20)

Kulturförvaltningens hemsida i Göteborg:

<http://www.kultur.goteborg.se/prod/kultur/kulturförvaltningen/dalis2.nsf/vyPublicerade/1423E780C7A12D62C125719A0037C66?OpenDocument> (06-12-20)

Kulturterminens i Göteborgs hemsida :

<http://www.kulturterminen.se/default.aspx?iSidaID=1> (06-12-20)

Lysekils kommun: <http://www.lysekil.se/> (07-01-02)

Lysekils kommun länk Kultur: <http://www.lysekil.se/> (07-01-02)

Nationalencyklopedin:

http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/jsp/search/search.jsp?h_search_mode=simple&h_advanced_search=false&t_word=kultur (06-12-22)

Pusterviks hemsida: <http://www.pustervik.goteborg.se/> (06-12-20)

Röhsska museets hemsida: <http://www.lammgard.se/designmuseum/info.htm> (06-12-20)

Sjöfartsmuseets hemsida: <http://www.sjofartsmuseum.goteborg.se/> (06-12-20)

Sotenäs kommuns hemsida: <http://www.sotenas.se/> (07-01-02)

Sotenäs bibliotek: <http://www.sotenaskultur.se/> (07-01-02)

Sotenäs kultur- och fritidsförvaltnings hemsida:

<http://www.sotenas.se/default.asp?initid=1588&mainpage=templates/02.asp?sida=1315> (07-01-02)

Sotenäs Kulturportal: <http://www.sotenaskultur.se/> (07-01-02)

Stadsbibliotekets hemsida: <http://www.stadsbiblioteket.goteborg.se/> (06-12-20)

Styrös hemsida: <http://www.styrso.goteborg.se/> (06-12-27)

Varbergs kommuns hemsida: <http://www2.varberg.se/> (07-01-02)

Varbergs kultur- och fritidsförvaltnings hemsida:

<http://www2.varberg.se/default.asp?initid=521&mainpage=templates/10.asp?sida=474> (07-01-02)

Varbergs biblioteks hemsida:

<http://www2.varberg.se/default.asp?initid=403&mainpage=templates/10.asp?sida=305> (07-01-02)

Älvsborgs hemsida: <http://www.alvsborg.goteborg.se/> (06-12-27)

Bilaga 1 (Rektorsintervjuerna)

Använder ni er av samhällets kulturutbud i skolan?

I Göteborg anser de sig att de använder sig mycket av kulturen i undervisningssyfte

Finns det någon speciell sektor inom kulturförvaltning som ansvarar för kulturutbudet till skolorna?

I Göteborg finns det kulf och kulis, dessa står för att få in mer kultur i förskolan och skolan .

Finns det någon samordnare i er kommun? I Göteborgs kommun är det samordnaren som tar kontakt med kulturombudet.

Om inte detta finns, vad har ni istället?

Finns det något kulturombud på er skola?

I Göteborg finns det minst ett kulturombud på varje skola. Vanligaste är då dock att låg- och mellanstadiet har var sitt ombud.

Om inte detta finns, vad har ni istället?

Hur får ni information till er om det som pågår i kommunen?

Är det kulturombudet som står för informationen till er?

Tar ni del av det kommunen erbjuder? I Göteborg finns Kulis vars syfte är att införa kulturen i skolans ordinarie arbete.

Finns det någon utarbetad plan hos er om hur mycket kultur varje elev ska få?

I Göteborg har stadsdelsnämnden bestämt att varje elev ska få ett biobesök, ett teaterbesök och ett museibesök per läsår.

Får ni erbjudande från andra kommuner om deras kulturutbud?

Använder ni era av grannkommuner eller större städer i närområdet?

Med tanke på att man vid ett sådant tillfälle kan söka resebidrag för att ekonomin inte ska bli ett hinder.

Bilaga 2 (Kulturombudsintervjun)

Hur mycket använder ni er av kulturen i skolan?

Finns det någon utarbetad plan om hur mycket kultur varje elev ska få per läsår?

Hur får ni information om kultur utbudet i er stadsdel?

Nyhetsbrev eller träffar med andra kulturombud.

Hur mycket tid får du avsatt som kulturombud?

Bilaga 3 (Projektledarenintervjun)

Vad är er uppgift?

Hur tar ni kontakt med skolorna och förmedlar ert utbud?

Hur mycket tar skolorna tills sig av ert utbud?

Hur ser kulturutbudet ut i de olika stadsdelarna?